

nja in dokler je bilo tega, razprodalo se ga je vsako leto za več milijonov. Mojstri so v tem bili ministri, ki so se bahali, da so iz vrste mestjanov; kar je bila imela država, to so porazprodali ali v državnih kasah se je delala še dan na dan večja tema. Kaj so sedaj hoteli? (Konec prih.)

Domoljubna skrb za slov. dijake.

(Dalje.)

50. Ivan Stožir, prof. v Zagrebu. 51. Dr. Josip Fon, primarij v Zagrebu. 52. R. Marzidovšek, c. kr. vojni kaplan v Zadru. 53. Norb. Zanier, trgovec v Št. Pavlu. 54. Simon Oset, trgovec na Vranskem. 55. Prevzv. Hugo knez Windischgrätz. 56. Dr. L. Gregorec, drž. poslanec v Novi cerkvi. 57. Josip Sever, župnik v Zavodnjem. 58. Jak. Filip Bohinc, dekan v Braslovčah. 59. P. Emeran Šlander, oskrbnik v Radgoni. 60. Val. Par. župnik v Gotovljah. 61. Makso Pleteršnik, prof. v Ljubljani. 62. Josip Jeraj, župnik v Žalcu. 63. Matej Pintar kaplan v Radečah. 64. Makso Koser, c. kr. notar v Juriji. 65. Josip Bratanič, župnik v Vitanju. 66. Anton Lednik, župnik v Podsredi. 67. Občina Vranska. 68. Fran Kačič, c. kr. notar v Šoštanju. 69. Janez Apat, trgovec v Št. Jurju pod Taborom. 70. Fran Janesch, trgovec v Celju. 71. Miha Rakoše, župnik v Bučah. 72. Peter Erjavec, župnik v Trbovljah. 73. Občina sv. Jeronima pri Vranskem. 74. Josip Kronvogel, c. kr. avskultant v Celju. 75. Slavnj okrajni odbor Vranski. 76. Dr. Čuček v Orebiču daroval je 6 gld.

Po 10 gld. so darovali naslednji preč. gospodje:

77. Prevzv. Verijan knez Windischgrätz. 78. Dr. Fran Firbas, c. kr. notar v Brežicah. 79. J. Klančnik, def. duh. v Braslovčah. 80. Josip Pečnak, Teharje. 81. Matija Koren, župnik v Bučah.

Mesečnino po 50 kr. na mesec so darovali naslednji preč. gospodje:

1. Fran Kugler v Celju. 2. Ivan Janežič, poštni uradnik, zdaj v Plznu. 3. Rojnik Fran. 4. Vehovar. 5. Dr. Horvat. 6. Dr. Vrban Lemež. 7. Dr. Vrečko. 8. Robič. 9. T. Schuh — vsi v Celju. 10. Ivan Gabršek, okr. tajnik na Vranskem. 11. J. Drobnič z Laškega. 12. E. Širca, trgovec iz Žalca. 13. Neimenovan iz Žalca. 14. Vinc. Kolšek, notar. kand. v Mokronogu. 15. J. Petriček, učitelj v Žalcu.

Razni darovi: 1. Slavna banka „Slavija“ je darovala po g. Iv. Hribarji v Ljubljani 20 fl. 2. Preč. gosp. Mart. Holz, kaplan v Čadramu, 1 fl. 3. G. Skaza v Šmariji pri Jelšah je nabral 36 fl. 80 kr. 4. G. Mih. Novak je nabral od g. Pospisila v Konjicah 2 fl. 80 kr. 5. G. Mih. Novak je nabral od čast. podpornikov v

Konjicah 7 fl. 50 kr. 6. Udje Celjske čitalnice so darovali 16 fl. 50 kr. 7. Slavna banka „Azienda“ je darovala po Maksu Veršecu v Celju 20 fl. 8. Premil. g. knezoškof Jakob Maksimilijan je daroval 10 fl. 9. G. Greg. Presečnik, kaplan v Roličanah, 2 fl. 10. Č. g. J. Kozine, kaplan v Slatini, 2 fl. 11. G. Jak. Hribernik, kaplan v Braslovčah 2 fl. 12. G. Fran Hecl, m. kaplan v Radgoni, 2 fl. 13. G. Alojz Sever, kaplan v Radgoni, 2 fl. 14. G. Miško Bregar v Celju 1 fl. 15. G. Jakob Kavčič v Ljubljani, 2 fl. 50 kr. 16. Preč. g. Jak. Mastnak, župnik v Slivnici, 2 fl. 17. Preč. g. J. Pintar, župnik pri sv. Jerneju, 2 fl. 18. Neimenovan v Loki, 2 fl. 19. G. Jurij Vouga iz Kalobij, 1 fl. 20. Pri šolski veselici se je nabralo 1 fl. 21. Gosp. dr. Karol Gelingsheim v Kozjem 4 fl. 20 kr. 22. G. Ivan Cukala nabral v Braslovčah 2 fl. 23. G. Ivan Gabršek nabral na Vranskem 12 fl. in 29 fl. 24. G. Anton Kupljen, notar v Črnomlju, 3 fl. 25. G. Al. Sijanec, kaplan pri Novi cerkvi, 2 fl. 26. G. Špende, učitelj v Gornjem Gradu, nabral 7 fl. 20 kr. 27. G. Brežnik prof. v Rudolfovem, 2 fl. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Rožič v žitu.

O času, ko rž cvete, diši v ranih jutrih njeno cvetje sem ter tje čuda sladko. To se okusi še bolj, če se potegne z roko katerokrat po klasovih. Ta okus prihaja sem od malih kapljic, ki visé na cvetu, pravi se jim po navadi medena rosa, ali ta rosa nič ni podobna rosi, kakor jo vidimo na drugih zeléh. Pri le-teh so je največkrat uši krive.

Kedar prideš potlej v jeseni do iste rži, ko prizoreva, lahko opaziš na rži, izlasti na koncih njive, veliko oglastih, valjastih in zakrivljenih vzrastkov, ime jim je žitni rožič. Človek bi mislil, da so se ti rožiči iz medene rose naredili. Nekaj pa je tudi na tem. Kdor bi namreč ono roso pregledal na drobnogled, našel bi v njej sila veliko malih trupel in le-ta so pravcate glivice. Veter jih nese, če je vreme ulažno pa toplo, na mladiče žita pa tudi na druga zelišča in tako se začne sedaj rožič. Sprva se ovije, kakor z mrežo, mladiče, po malem pa se vzpnó glivice, kakor v nitih, globlje v zrnje, najprej spodaj, potlej pa gredó navzgor in je jih čedalje več. Tako nastane po času umazana, bela glupa na klasju. Skraja je slizka in vlečka, potem pa se zgoščuje ter dobiva vijolasto barvo — rožič je gotov.

Ako pride tak rožič ali tudi posamno zrnice v ulažno prst, požene kali, to se pravi, iz kožice, ki se pretrga, prikaže se več vidnih, okroglih glivic, njih barva je lepo rmena in v njih so kali za nove rožiče.

Malo pred žetvo ali pa med žetvo se izprazni rožič, zrnje pokaplje na zemljo ter ostane ondi do spomladi, dokler ni prst ugodna. Za to pa mrcini ni Bog ve, česa vsega treba. Ulačna prst in kolikor, toliko toplo vreme, to je vse, kar terjaja.

Da se ne zaredi toliko tega rožičja na njivi, v to služi čisto, kar največ mogoče, dobro seme. Potem pa še pazi na to, da ne izpade veliko rožičja, predno daš žito žeti. Za to daj iziskati, dokler je še žito zeleno, rožičje, če je pa že preveč rožičja v žitu, kaže ga prej ko prej pokositi. Tudi pri mlati še je mogoče dobiti zrnje rožičja, le-to je veliko lažje, kakor žito.

Prav dobro je nadalje gledati na gnojišče da se kje na-nj ne spravi rožičje, sicer bi z gnojem spravil si to prav sitno plevel na njive.

Rožičje je strupeno. Ako ješ dalje časa kruh, ki je iz moke z rožičjem pomešane, dobiš gomezenje — bolezen, ki se na nekaterih krajih imenuje „ržena tepeška“. V ulažnih letih, v katerih se žito le slabo obnese, kaže se ta bolezen po gostem. Brž, ko si snedel mladega kruha, ki je iz take moke, čutiš se slabega, moti se ti v glavi, boli te po udih, gomezice te poletavajo ali kakor se pravi drugod, mravlje lezejo po tebi itd. Tudi bljeval boš in skozi te bođe šlo. Prsti na rokah in na nogah, kmalu pa ti oteče tudi nos ter se ti vžge. Tudi krč ni redek.

V prav hudih slučajih je konec bolezní smrt. V prejšnjih časih je bila bojda neka kužna bolezen, posebno na Francoskem. Bolniku je meso odpadlo vsled te bolezní in le redki so ozdraveli, pa še ti so ta ali uni ud, ali vsaj meso na njem izgubili.

Ime je tej bolezní bilo ogenj sv. Antonija, ker so bolniki ozdraveli, če so tega svetnika na pomoč klicali. Kakor se pa opisuje ona bolezen, meni se naše dni, da ni bila druga, kakor sedanja „ržena tepeška“. Naj pa že je bila ona bolezen, kar koli, toliko je gotovo, da je rožičje, ako pride v moko, še naše dni zdravju na škodo. Zdravniki vedó pa še tudi ta plevel porabiti, da je zdravju na korist — pri porodih, vendar pa naj ne prizanese noben kmetovalec zato tej pleveli, ven z njo, kjer se koli prikaže!

Mah na drevju.

Kedar je več mahú na sadnem drevju, lekko mu je na veliko škodo, kajti živi ob njegovem soku, po vrhu pa še je zavetje marsikateri mrčesjadi. Odpravi pa se tako-le: Najprej se skuha luga iz lesenega pepela, va-nj se dene v 10 litrov luga, $\frac{1}{4}$ klg. karbolinske kisline ter se naj še enkrat vse prekuha. potem pa se škropi ta, še gorka voda z metlo na drevje, kjer je kaj mahú. Nekaj dni potem ne

najdeš nič več mahú na drevju in tudi drugo leto se ne prikaže nič več

Sejmovi. Dne 19. oktobra v Vidmu. Dne 21. oktobra v Celju, v Sevnici, pri sv. Petru pod sv. gorami. Dne 24. okt. v Cerkovinah, v Ribnici in v Dramljah. Dne 25. oktobra na Bizeljskem. Dne 28. oktobra v Cmureku, pri sv. Tomažu tik Vel. nedelje, v Slov. Bistrici, na Muti, pri sv. Juriju na juž. žel. in v Koprivnici.

Dopisi.

S Kozjaka. (Nova občina.) Človek si ni v stanu misliti, kaj da čejo okr. zastopniki Celjski! Ne da bi sprejeli ugodno ponudbo pridobiti, z novo občino sv. Jošta na Kozjaku k Celjskemu okraju, 50 posestnikov s 630 gold. direktne dače, brez vsake dotike z okrajno cesto, tedaj sami čisti dobiček ~~raznih~~ prihodkov, marveč odbijajo jo od sebe s praznim izgovorom, da je takšna občina premala. Se ve, da velika ni, ali mora se v ozir vzeti, da ta občina, celo po farni meji vravnana, z 907 gld. direkt. davka nadomestuje sedanji Kozjak v dveh farah v Konjiškem okraju. Ta šteje komaj 686 gld. ces. dače in vendar z 20 % životari. Na tako izvanredni visočini pač ni večje občine računiti, kakor edino faro, ker je tako še na dosti razlečenem prostoru 3716 oral. Do danes je ta farica razkosana v petero občin in v tri okraje. V časih se tudi posreči, da v tej polovici občine v Kozjaku župana izvolimo in vendar obč. pisarne v fari nimamo ter potujemo po vsaki živinski listič v Vitanje, na Doberno, k sv. Janžu, v Velenje in v sv. Florijan. — Trpeti seveda smo navajeni in tako smo pozidali celo novo farno cerkvico v potu krvavih žuljev, kateri nas še britko grizejo z dolgovi — ali naj ostanemo na večne čase na vse strani razkosani, na to nas še tudi mogočni naš faran g. dr. L. ne bode na dalje obsodil. Naj bi se temu gospodu toliko več smilili za to, ker k cerkveni stavbi na našo prošnjo ni imel krajcarja dati. Žalostno! Če je Celjska okr. denarnica res tako premožna, da ne potrebuje novih dohodkov, naj bi pa dovolila poravnati cesto v Vitanje pri Zanoagaškem mlinu, katera bi se prav lahko poravnala in pa „Vranja peč“, ki tako nizko sega čez cesto, da ni varno česa memo voziti. Ako tedaj zagriznjeni protivniki Celjski nimajo novih dohodkov drugam porabiti, naj jih dajo za popravilo Zanoagaških bregov in Vranje peči, smejo se zanesti, da jim bodo hvaležni tudi Vitanjski nemčurji!

Iz Slovenjega gradca (Zabavni shod.)

Dne 9. t. m. priredila je naša podružnica sv. Cirila in Metoda zabavni shod v g. Roginotovi gostilni v Podgorji. Akoravno že so dnevi